

ſtulde fremkomme med et Forſlag, man vilde blot have ſin Myſgerrighed tilfredsſtillet med Henſyn til, om Regeringen ſad inde med Planer om at fremsætte et ſaadant Forſlag i den nævnte Samling. Den daværende Indenrigsminiſter Skeel ſagde: Nej, det tænker Regeringen ikke paa — og ſaa lod Folketinget ſig nøje med det, der kom intet Forſlag frem fra Folketingets Side. I 1879 fremsatte to ærede Medlemmer af Tinget, det ærede Medlem for Maribo Amtſ 4de Valgkreds (N. Clausen) og det ærede Medlem for Odense Amtſ 7de Valgkreds (H. Holm), Forſlag til Lov om Præſtetjendens Omſætning til en faſt aarlig Pengesgift og dennes mulige Afløsning. Flertallet afgav Betænkning om Forſlaget angaaende Afløsning af denne ene Art af Tjenden, men i den Betænkning udtalte Flertallet et Duſte om, at ogſaa Konge- og Kirketjenden ſkulde afløſes, men at det erkendte, at en Lov af et ſaadant Omfang og af en ſaa indgribende Betydning helſt maatte udgaa fra Regeringen. Men da Sagen ikke kom til 2den Behandling, blev der heller ikke Vejlighed for Tinget til at tage Standpunkt i dette Spørgſmaal. Det er forſt i Mar i denne Rigsdagsſamling, at dette Ting har haft Vejlighed til at tage Standpunkt angaaende Spørgſmaalet om Tjendens Afløsning, og i denne Rigsdagsſamling have vi haft et Valg at træffe, idet der har foreligget Forſlag baade om en tvungen Afløsning og ſaa det Forſlag, ſom her nu foreligger til endelig Vedtagelſe, og hvori Princippet er frivillig Overenſtomt mellem Yder og Nyder om, hvad Tjenden ſkal koſte, og naar de ere enige, foreſkrives der her i Lovforſlaget Regler om, at Staten ſkal træde til paa forſkellig Maade for at fremme en Afløsning. Naar de Herrer derfor tale om Folketingets gamle Standpunkt, der ſkal være forladt, vil jeg ſige, at har Tinget overhovedet haft et Standpunkt, har det været det: intet Standpunkt at have — det har været ſaa rent negativt, ſom tænkes kan. Det er ſom ſagt forſt i Mar, at dette Ting har taget Standpunkt i denne Sag, og det glæder mig, at jeg er i Overenſtemmelſe med Flertallet, og ſelv om det ſkulde bedrøve det ærede Medlem fra Ribe (Buſt); haaber jeg, at dette Forſlag ſkal blive vedtaget og ſtaa ſom en Kendsgerning. Nu er der, hvad der ikke nogen Ende er ſket i Danmark i de 6—700 Aar, i hvilke Tjenden har hvilet ſom en Byrde paa Landbruget — tilvejebragt Betingelſer for, at dette Spørgſmaal kan løſes. Det ville Tjendehynderne ikke takke det ærede Medlem for, men de ville ſikkert vide at paakønne dette Tings Flertal.

Buſt: Jeg vil kun over for det ærede Medlems lange Foredrag nu gøre den Bemærkning til en Begyndelſe, at vi behandlede jo dette Lovforſlag forleden — i alt Fald ved en af dets Behandlinger — om Aftenen, og da hørte vi et efter min Mening udmærket Foredrag af det ærede Medlem fra Røge (Alberti), hvor han netop ſkarpt, beſtemt og med Grunde hævdede, at dette ikke var Folketingets gamle Standpunkt. Om det ærede Medlem nu ſtod i et ſaadant Afhængighedsforhold til det ærede Medlem fra Røge, at han ikke ſvarede eller turde ſvare ham, men derfor nu er ſaldet over mit ſyndige Hoved og adreſſerede Svaret til mig, ſom ſlet ikke er optraadt i nogen ſom helſt Retning under Tjendelovens Behandling, ved jeg jo ikke, men det forekommer mig, at det ærede Medlem ſkulde have ſtaaet op lige over for det ærede Medlem fra Røge den Aften, dette ærede Medlem motiverede ſit Standpunkt, og ſvaret ham, for det maa han ſandſynligviſ ikke have gjort, da han gav ſig til at holde ſin lange Prædiken nu. Naar det ærede Medlem henvendte det Spørgſmaal til mig, hvorfor jeg ikke havde ſtillet Vædringsforſlag, vil jeg ſvare: Jeg er Medlem af et Udvalg, ſom havde en Sag for i Gaar; der var jeg med at ſtille Vædringsforſlag. — Jeg har derimod ikke været Medlem af Tjendendvalget, det maa være i alt Fald een Grund — men da ſil vi at høre, med Biſald af det ærede Medlem fra Nſjens (Berntſen), at naar vi tillod os paa et ſaa ſent Standpunkt at ſtille Vædringsforſlag til en Sag, var det det ſamme ſom at forkaſte den. Da var det ærede Medlem ſaa evig glad ved at høre dette blive gjort gældende fra det ærede Medlem fra Horning (Meergaard). Hvor kan det da være, at han nu indtager det modsatte Standpunkt? Ja, jeg ved nok, at det ærede Medlem er raſt i Vædringen, men naar der kun ligger 24 Timer imellem, forekommer dette mig dog ganſke mærkeligt. Men det, der intereſſerer mig allermeſt og giver mig det beſte Beviſ for det ærede Medlems Friſtpſtighed, er, naar han kommer og beraaber ſig paa Agravprogrammet. Han ſtolar naturligviſ paa, at man ikke har Dokumenterne ved Haanden, og ſaa gaar han ganſke raſt paa med aaben Pand og tror, at denne mageløs raſte Optræden ſkal forbløffe Folk. Nu er jeg ſaa heldig, at jeg ſom Medlem af Agravforeningen ogſaa har dens Program hos mig; jeg gaar ſtadig med det i min Lomme til Afbenyttelſe baade for mig ſelv og for andre. Og nu ſkal jeg gøre opmærksom paa, hvad der ſtaar om Tjenden i dette Program, for det er noget ganſke andet, end han ſagde. Det er